

ВЈЕЖБА оа'. Αναλίζεραј и πρεведи: α' Πείθεσθε, ὦ παῖδες, τοῖς πατράσοι καὶ ταῖς μητράσοιν. β' Ὡ νεανίαῖ, μὴ δουλεύετε τῇ γαστρί. γ' Ὡ θύγατερ, περιμένε τὴν τῆς μητρὸς ἐπιστολήν. δ' Τοῖς μάντεοῖ μὴ πιστεύετε. ε' Μὴ πιστεύετε, ὦ νεανίαι, τοῖς γλυκέοῖ λόγοις. ζ' Ὡ δικασταῖ, μὴ πιστεύετε μάρτυοῖ ψευδέοῖν. η' Μὴ πάοῖ πίστευε πάντᾱ. θ' Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστᾱ, ἀλλὰ τὰ βέλτιστᾱ τοῖς πολίταις.

Г р а д и в о : императив презента активног и медиопасивног тематских глагола (GGJ, §231-233).

П о ј а в е : *рекија* грч. гл. πείθομαι (+dat) и лат. гл. *pareo* (+dat) која се разликује од реакције срп. гл. слушати (+acc).

А н а л и з а : Именице: **γαστρί** – dat fsg, γαστήρ *venter, стомак*; **δικασταῖ** – voc mpl, δικαστής *judex, судија*; **ἐπιστολήν** – acc fsg, ἐπιστολή *epistōla, писмо*; **θύγατερ** – voc fsg, θυγάτηρ *filia, кћи*; **λόγοις** – dat mpl, λόγος *verbum, ријеч*; **μάντεοῖ** – dat mpl, μάντις *hariōlus, врач, пророк*; **μάρτυοῖ** – dat mpl, μάρτυς *testis, свједок*; **μητράσοιν** – dat fpl, μήτηρ *mater, мајка*; **μητρός** – gen fsg, μήτηρ *mater, мајка*; **νεανίαῖ** – nom mpl, νεανίας *juvēnis, младић*; **παῖδες** – nom mpl, παῖς *puer, pl libēri, дјечак, pl дјеца*; **патράσοι** – dat mpl, πατήρ *pater, отац*; **πολίταις** – dat mpl, πολίτης *civis, грађанин*. Пријеве: **βέλτιστᾱ** – acc npl grac sup, ἀγαθός *bonus, добар*; **γλυκέοῖ** – dat mpl, γλυκός *suaavis, сладак*; **ἥδιστᾱ** – acc npl grad sup, ἡδύς *dulcis, jucundus, сладак, угодан*; **πάντᾱ** – acc npl, πᾶς *omnis, св, сваки*; **πάοῖ** – dat mpl, πᾶς *omnis, св, сваки*; **ψευδέοῖν** – dat mpl, ψευδής *medax, falsus, лажљив, лажан*. Члан: **τά** – acc npl, τό; **ταῖς** – dat fpl, ή; **τῇ** – dat fsg, ή; **τήν** – acc fsg, ή; **τῆς** – gen fsg, ή; **τοῖς** – dat mpl, ό. Глаголи: **δουλεύετε** – 2pl ipv praes act, δουλεύω *servio, робоваму*; **πειθεσθε** – 2pl ipv praes mp, πείθομαι *pareo, слушати*; **περιμένε** – 2sg ipv praes act, περιμένω *expecto, чекаму*; **πίστευε** – 2sg ipv praes act, πιστεύω *credo, вјероваму*; **πιστεύετε** – 3pl ipv praes act, πιστεύω *credo, вјероваму*; **συμβούλευε** – 2sg ipv praes act, συμβουλεύω *consūlo, suadeo, саветоваму*. Везници: **ἀλλά** – *sed, него*; **καὶ** – *et, -que, и*. Речце: **μὴ** – *ne, не*. Узвници: **ὦ** – *o, о*.

T r a n s l a t i o : **i.** Patrībūs & matrībūs, o libēri, parēte! **ii.** Ventri, o juvēnes, nolīte servīre! **iii.** Tuae epistōlam matris, o filia, expecta! **iv.** Hariōdis nolīte credēre! **v.** Verbis suaōibus, o juvēnes, nolīte credēre! **vi.** O iudīces, testībūs falsis nolīte credēre! **vii.** Ne omnībūs omnia credas! **viii.** Civībūs optīma, non jucundissīma, suade!

П р е в о д : **1.** Дјецо, слушајте очеве и мајке! **2.** Младићу, не робујте стомаку (не будите робови стомака)! **3.** Кћери, чекај писмо мајке (мајчино писмо)! **4.** Не вјерујте пророцима! **5.** Младићу, не вјерујте слатким ријечима! **6.** Судије, не вјерујте лажним свједоцима! **7.** Не вјеруј свакому све (с обзиром на све)! **8.** Грађанима не саветуј (оно) најугодније него (оно) најбоље!

ВЈЕЖБА оβ'. Αναλίζεραј и πρεведи: α' Ὡ παῖδες, τὴν Ἑλληνικήν γραμματικήν σπουδαίως μανθάνετε. β' Μνημονεύω σου, ὦ φίλε, πανταχοῦ καὶ μνημόνευέ μου αἰεί. γ' Μὴ εἴχετε ταῖς αἰσχροῖς ἡδοναῖς· αὐταῖ γὰρ τὴν ψυχὴν διαφθείρουσιν. δ' Πείθεσθε, ὦ πολίται, τοῖς νόμοις τῆς πατρίδος· ἄνευ γὰρ τούτων οὐκ ἔστιν ἡ πόλις. ε' Θαυμάζετε Σπάρτακον, οὗ ἡ ἀνδρεία μегίστη ἦν. ζ' Ἔστε ἄξιοι τῆς ἐλευθερίας, ἢν ἔχετε, ὦ πολίται. ζ' Οἱ παῖδες αἰεὶ ἀληθευόντων.

П о ј а в е : *генитив сјећања (genitīvus memoriae)*, у мνημονεύω σου и мνημόνευέ μου, који се на латински и српски преводи такође генитивом; *енклиза*, у мνημόνευέ μου; *ортотонација енклитике*, у οὐκ ἔστιν; *негаија οὐκ*, која гласи управо овако испред вокала, у οὐκ ἔστιν; *рекија* грч. гл. θαυμάζω (+acc) и лат. гл. *miror* (+acc) која се разликује од реакције срп. гл. *divitum se* (+dat).

А н а л и з а : Именице: **ἀνδρεία** – nom fsg, ἀνδρεία *virtus, храброст*; **γραμματικήν** – acc fsg, γραμματική *grammatica, граматика*; **ἐλευθερίας** – gen fsg, ἐλευθερία *libertas, слобода*; **ἡδοναῖς** – dat fsg, ἡδονή *voluptas, наслада, ужитак*; **νόμοις** – dat mpl, νόμος *lex, закон*; **παῖδες** – nom mpl, παῖς *puer, дјечак, pl libēri, дјеца*; **παῖδες** – voc mpl, *puer, дјечак, pl libēri, дјеца*; **патρίδος** – gen fsg, πατρίς *patria, домовина, отаџбина*; **πόλις** – nom fsg, πόλις *civitas, држава*; **πολίται** – nom mpl, πολίτης *civis, грађанин*; **Σπάρτακον** – acc msg, Σπάρτακος *Spartācus, Спартак*; **φίλε** – voc msg, φίλος *amicus, пријатељ*; **ψυχὴν** – acc fsg, ψυχή *anīma, душа*. Пријеве: **αἰσχροῖς** – dat fpl, αἰσχρός *imprōbus, срамотан*; **ἄξιοι** – non mpl, ἄξιος *dignus, достојан*; **μεγίστη** – nom fsg grad sup, μέγας *magnus, велик*; **Ἑλληνικήν** – acc fsg, Ἑλληνικός *Graecus, грчки*. Замјенице: **αὐταῖ** – nom fpl, οὗτος *iste,*

maj; ἦν – acc fsg, ὅς *qui*, *koju*; μου – gen, ἐγὼ *ego*, *ja*; οὗ – gen msg, ὅς *qui*, *koju*; σου – gen, σὺ *tu*, *mi*; τούτων – gen mpl, οὗτος *iste*, *maj*. Члан: ἡ – nom fsg, ἡ; οἱ – nom mpl, ὁ; ταῖς – dat fpl, ἡ; τῆν – acc fsg, ἡ; τῆς – gen fsg, ἡ; τοῖς – dat mpl, ὁ. Глаголи: ἀληθεύοντων – 3pl ipn praes act, ἀληθεύω *vera dico*, *kazivati istinu*; διαφθεύουσιν – 3pl ind praes act, διαφθεύω *perdo*, *uništavati*; εἴκετε – 2pl ipn praes act, εἴκω, εἴκων, *cedo*, *uzmičati*, *ponižmati*; ἔστε – 2pl ipn praes act, εἰμί *sum*, *bitu*; ἐστί(ν) – 3sg ind praes act, εἰμί *sum*, *bitu*; ἔχετε – 2pl ind praes act, ἔχω *habeo*, *imati*; ἦν – 3sg ind ipf act, εἰμί *sum*, *bitu*; θαυμάζετε – 2pl ipn praes act, θαυμάζω *miror*, *divitu ce*; μανθάνετε – 2pl ipn praes act, μανθάνω *disco*, *učitu*; μνημόνευε – 2sg ipn praes act, μνημονεύω *memor sum*, *čjeħatu ce*; μνημονεύω – 1sg ind praes act, μνημονεύω *memor sum*, *čjeħatu ce*; πείθεσθε – 2pl ipn praes act, πείθομαι *pareo*, *pokoravati ce*. Прилози: ἄει – *semper*, *ybiјek*; πανταχοῦ – *omni in re*, *posvuda*; σπουδαίως – *sedūlo*, *marљivo*. Предлози: ἄνευ – *sine*, *bez*. Везници: γάρ – *enim*, *naime*; καὶ – *et*, *-que*, *u*. Речце: μὴ – *ne*, *ne*; οὐ – *non*, *ne*. Узвници: ὦ – *o*.

Tran slati : **i.** *O puēri, grammatīcam Graecam sedūlo discīte!* **ii.** *Omni in re, amīce, memor sum tui & tu quoque semper memor esto mei!* **iii.** *Nolīte cedēre imprōbis voluptatībus; istae enim animam perdunt.* **iv.** *Parēte, o cives, patriae legībus; civitas enim sine illis non est.* **v.** *Miramīni Spartācum cujus fortitudo maxīma erat.* **vi.** *O cives, digni este libertātis, quam habētis (quae vobis est).* **vii.** *Puēri semper vera dicunt.*

Превод : 1. Дјецо, марљиво учите грчку грамматику! 2. Посвуда те се сјећам, пријатељу, и ти се мене увијек сјећај! 3. Не поништајте срамним ужицима; они наине уништавају души. 4. Грађани, покоравајте се законима своје отаџбине; без њих наине нема државе. 5. Дивите се Спартаку, кога је (чија је) храброст била највећа. 6. Грађани, будите достојни слободу коју имате (уживате)! 7. Нека дјеца вазда казују истину.

ВЈЕЖБА ογ'. Αναλίζω и преведи: ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΠΤΑ ΣΟΦΩΝ. Κλεόβουλος· Τὰ δίκαια κρίνε. Κακολογίᾳς ἀπέχου. – Σόλων· Ἡδονὴν φεύγε, ἥτις λύπην τίκτει. Μὴ ψεύδου, ἀλλ' ἀλήθευε. Συμβούλευε μὴ τὰ ἥδιστα, ἀλλὰ τὰ βέλτιστὰ τοῖς πολίταις. Ἀλήθειαν ἀνέχου. – Χίλων· Πρεσβύτερον σέβου. Νόμοις πείθου. Αἰσχροῦ φεύγε. – Πιττακός· Μὴ μεθύσκου. – Θαλῆς· Δίδασκε καὶ μάνθανε τὸ ἄμεινον. Μὴ πάσῃ πίστευε. – Βιάς· Ἄκουε πολλὰ. – Περίανδρος· Πράττε δίκαια. Κακίᾳς ἀπέχου. Ὀμόνοιαν δίωκε. Θνήσκε ὑπὲρ πατρίδος.

Анализа : Именице: ἀλήθειαν – acc fsg, ἀλήθεια *veritas*, *istina*; ἀποφθέγματα – nom npl, ἀπόφθεγμα *dictum*, *изрека*; Βιάς – nom msg, Βιάς *Bias*, *Бујант*; Θαλῆς – nom msg, Θαλῆς *Thales*, *Талес*; ἡδονὴν – acc fsg, ἡδονή *voluptas*, *ужитак*, *наслада*; κακίᾳς – gen fsg, κακία *malitia*, *dedecus*, *злоба*, *покрвареност*; κακολογίᾳς – gen fsg, κακολογία *obtrectatio*, *клевета*; Κλεόβουλος – nom msg, *Cleobulus*, *Клеобул*; λύπην – acc fsg, λύπη *dolor*, *жалост*, *бол*; νόμοις – dat mpl, νόμος *lex*, *закон*; Ὀμόνοιαν – acc fsg, Ὀμόνοια *concordia*, *слога*; πατρίδος – gen fsg, πατρίς *patria*, *домовина*, *отаџбина*; Περίανδρος – nom msg, *Periander*, *Перијандар*; Πιττακός – nom msg, *Pittacus*, *Питак*; πολίταις – dat mpl, πολίτης *civis*, *грађанин*; Σόλων – nom msg, *Solo(n)*, *Солон*; σοφῶν – gen mpl, σοφός *sapiens*, *мудрац*; Χίλων – nom msg, *Chilo*, *Хилон*. Придјеве: αἰσχροῦ – acc npl, αἰσχρός *imprōbus*, *срамотан*; ἄμεινον – acc nsg grad comp, ἀγαθός *bonus*, *добар*; βέλτιστὰ – acc npl grad sup, ἀγαθός *bonus*, *добар*; δίκαια – acc npl, δίκαιος *justus*, *праведан*; ἡδιστα – acc npl grad sup, ἡδύς *dulcis*, *jucundus*, *сладак*, *угодан*; πάσῃ – dat mpl, πᾶς *omnis*, *сав*, *сваки*; πολλὰ – acc npl, πολὺς *multus*, *мног*; πρεσβύτερον – acc msg grad comp, πρεσβύτερος *senior*, *старији*. Бројеви: ἑπτὰ – num card, *septem*, *седам*. Замјенице: ἥτις – nom fsg, ὅστις *quivis*, *који* (*год*). Члан τὰ – acc npl, τὸ; τὸ – acc nsg, τὸ; τῶν – gen mpl, ὁ. Глаголи: ἄκουε – 2sg ipn praes act, ἀκούω *audio*, *слушати*; ἀλήθευε – 2sg ipn praes act, ἀληθεύω *vera dico*, *kazivati istinu*; ἀνέχου – 2sg ipn praes mp, ἀνέχω *extollo*; ἀπέχου – 2sg ipn praes mp, ἀπέχω *absum*, *bitu* *даклеко*, *држати се даље*; δίδασκε – 2sg ipn praes act, διδάσκω *doceo*, *подучавати*; δίωκε – 2sg ipn praes act, διώκω *persequor*, *studeo*, *гонити*, *тежити за*; θνήσκε – 2sg ipn praes act, θνήσκω *morior*, *мријети*, *гинити*; κρίνε – 2sg ipn praes act, κρίνω *cerno*, *просуђивати*; μάνθανε – 2sg ipn praes act, μανθάνω *disco*, *учити*; μεθύσκου – 2sg ipn praes mp, μεθύσκω *inebrio*, *опијати се*; πείθου – 2sg ipn praes mp, πείθομαι *pareo*, *pokoravati ce*; πίστευε – 2sg ipn praes act, πιστεύω *credo*, *вјеровати*; πράττε – 2sg ipn praes act, πράττω *facio*, *радити*, *чинити*; σέβου – 2sg ipn praes mp, σέβομαι *colo*, *veneror*, *поштоваати*; συμβούλευε – 2sg ipn praes act, συμβουλεύω *consūlo*, *suadeo*, *савјетовати*; τίκτει – 3sg ind praes act, τίκτω *pario*, *efficio*, *рађати*; φεύγε – 2sg ipn praes act, φεύγω *fugio*, *бјежати*; ψεύδου – 2sg ipn praes mp, ψεύδομαι *mentior*, *лагати*. Предлози: ὑπὲρ – *pro*, *за*. Везници: ἀλλά – *sed*, *него*; καὶ – *et*, *-que*, *u*. Речце: μὴ – *ne*, *ne*.

T r a n s l a t i o : SEPTEM SAPIENTUM DICTA. Cleobūlus: *Iusta cernīto! Obtrectatiōnem fugīto!* — Solo(n): *Fugīto voluptātem quae dolōrem parit. Nolīto mentīri, sed vera dicīto! Cīvibus optīma, non jucundissīma, suadēto! Veritātem sustinēto!* — Chilo: *seniōrem venerāto! Legībūs parēto! Imprōba fugīto!* — Pittācus: *Nolīto inebriāri (ebrius ne sis)! — Thales: Docēto & discīto meliōra! Nolīto omnībūs credēre!* — Bias: *Multa audīto!* — Periander: *Justitiā faciōto! Dedēcus fugīto! Concordiae studēto! Pro patria morēre!*

П р е в о д : ИЗРЕКЕ СЕДАМ (СЕДМОРИЦЕ) МУДРАЦА. Клеобул: 'Просуђују (оно што је) право! Држи се даље од клевете!' — Солон: 'Бјежи од којег год ужитка који рађа жалост (доводи до жалости)! Не лажи него казуј истину! Грађанима не савјетуј (оно) најугодније него (оно) најбоље! Држи се истине!' — Хилон: 'Поштуј старије! Покоравај се закону! Бјежи од срамотних ствари!' — Питак: 'Не опијај се!'. — Талес: 'Подучавај и учи оно што је боље! Не вјеруј свакому (свему)!' — Бијант: 'Слушај многе ствари!' — Перујандар: 'Чини оно што је праведно! Држи се даље од покварености! Тежи за слогом! Гини за отаџбини!'

ВЈЕЖБА οδ'. Αναλίζαј и преведи: α' Σιγώντων οί νεώτεροί παρά τοίς πρεσβυτέροις. β' Μή σε νικάτω κέρδος. γ' Φίλους μή ταχὺ κτώ. δ' Μή νικάσθε ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικάτε τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν. ε' Εὐλαβεῖσθε τοὺς πονηροὺς καὶ μιμοῖσθε τοὺς ἀγαθοὺς. ς' Ζημιούτε, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοὺς προδοτάς. ζ' Ζήλου, ὦ παῖ, τοὺς ἐσθλοὺς καὶ σῶφρονᾶς ἄνδρας.

Г р а д и в о : императив презента активног и медиопасивног стегнутих тематских глагола (GGJ, §243-244).

П о ј а в е : енклиза, у мј се.

А н а л и з а : Имение: **ἀγαθῷ** — dat nsg, ἀγαθόν *bonum, добро*; **ἄνδρας** — acc mpl, ἀνὴρ *vir, муж, човек*; **ἄνδρες** — voc mpl, ἀνὴρ *vir, муж, човек*; **δικασταί** — voc mpl, δικαστής *judex, судија*; **κακόν** — acc nsg, κακόν *mālum*; **κακοῦ** — gen nsg, κακόν *mālum, зло*; **κέρδος** — nom nsg, κέρδος *lucri cupiditas, користољубље*; **παῖ** — voc msg, παῖς *puer, дјечак*; **προδοτάς** — acc mpl, προδότης *proditor, издајница*; **φίλους** — acc mpl, φίλος *amicus, пријатељ*. Пријеве: **ἀγαθοὺς** — acc mpl, ἀγαθός *bonus, добар*; **ἐσθλοὺς** — acc mpl, ἐσθλός *bonus, probus, добар, честит*; **νεώτεροί** — nom mpl grad comp, νέος *juvēnis, млад*; **πονηροὺς** — acc mpl, πονηρός *mālus, лош, зао*; **πρεσβυτέροις** — dat mpl grad comp, πρεσβύτερος *senior, старији*; **σῶφρονᾶς** — acc mpl, σῶφρων *prudens, разборит*. Замјенице: **σε** — acc, σὺ *tu*. Члан: **οἱ** — nom mpl, **ὁ**; **τοῖς** — dat mpl, **ὁ**; **τοὺς** — acc mpl, **ὁ**; **τῷ** — dat nsg, **τὸ**. Глаголи: **εὐλαβεῖσθε** — 2pl ipn praes mp, εὐλαβέομαι *caveo*; **ζήλου** — 2sg ipn praes mp, ζηλώω *aemulor, поводити се за*; **ζημιούτε** — 2pl ipn praes act, ζημιόω *ruinō, кажњавати*; **κτώ** — 2sg ipn praes mp, κτάομαι *stipulor, acquiro*; **μιμοῖσθε** — 2pl ipn praes mp, μιμοομαι *imitor, oponашати*; **νικάσθε** — 2pl ipn praes mp, νικάω *vincō, побјеђивати*; **νικάτε** — 2pl ipn praes act, νικάω *vincō*; **νικάτω** — 3sg ipn praes act, νικάω *vincō, побјеђивати*; **σιγώντων** — 3pl ipn praes act, σιγάω *taceo*. Прилози: **ταχὺ** — cito, брзо. Предлози: **παρά** — praе, испред. Везници: **ἀλλὰ** — sed, али; **καὶ** — et, -que, и. Речце: **μή** — ne, не. Узвици: **ὦ** — o, o.

T r a n s l a t i o : **i.** Juniores prae senioribus tacento! **ii.** Nolito lucri cupiditate vinci! **iii.** Nolito tibi amicos cito acquirere! **iv.** Nolite malo vinci, sed malum bono vincite! **v.** Malos cavete, bonos imitamini! **vi.** Proditores, o judices, punite! **vii.** O puer, probos & prudentes viros aemulare!

П р е в о д : **1.** Нека млађи ћуте испред старијих! **2.** Нека те не побјеђује користољубље! **3.** Не стичи пријатеље брзо! **4.** Не дајте се поразити од зла, него побјеђујте зло оним што је добро! **5.** Чувајте се злих и oponашајте добре! **6.** Судије, кажњавајте издајнице! **7.** Дјечаче, поводи се за часним и мудрим мужевима!

ВЈЕЖБА XVII. Μετάφραζε: **i.** Festina lente! **ii.** Discipuli, linguam Graecam diligenter discite! **iii.** Memoriam exerceto! **iv.** Cives patriam servant! **v.** Divide & impēra!

А н а л и з а : Именице: **civis** — πολιτής; **discipulus** — μαθητής; **lingua** — γλώττᾱ; **memoria** — μνήμη; **patria** — πατρίς. Пријеве: **Graecus** — Ἑλληνικός. Глаголи: **disco** — μαθάνω; **divido** — διατρέω; **exerceo** — ἀσκεύω; **festino** — σπεύδω; **impēro** — βασιλεύω; **servo** — φυλάττω. Прилози: **diligenter** — σπουδαίως; **lente** — βραδέως.

М е τ ᾱ φ ρ α σ ῖ ς : α' Σπεύδε βραδέως. β' ὦ μαθηταί, τὴν Ἑλληνικὴν γλῶτταν σπουδαίως μαθάνετε. γ' Τὴν μνήμην ἀσκεῖτω. δ' Φυλαττόντων οἱ πολῖται τὴν πατρίδα. ε' Διαίρει καὶ βασιλεύε.

ВЈЕЖБА 23. Μετάφραζε: **1.** Човјече, нерад сматрај оцем мана! **2.** Слушајте савјете разборитих пријатеља! **3.** Најприје просуђуј себе, а затим друге! **4.** Не вјерујте другима више него сами себи! **5.** Савјетуј пријатељу убијек (оно) што (које) сматраш најбољим и најљепшим! **6.** Дјеца нека убијек указују родитељима дужне части! **7.** Млађи нека се одгајају искуством старијих! **8.** Грађани нека љубе домовину!

А н а л и з а : Именице: *дијете* – παῖς; *домовина* – πατρίς; *грађанин* – πολίτης; *искуство* – ἐμπειρία; *мана* – ἀμαρτημᾶ; *нерад* – ἀργία; *отац* – πατήρ; *пријатељ* – φίλος; *родитељ* – γονεὺς; *савјет* – βουλή; *част* – τιμή; *човјек* – ἄνθρωπος. Пријеве: *добар* – ἀγαθός; *дужан* – ἄξιος; *лијеп* – καλός; *млад* – νέος; *разборит* – σόφρων; *старији* – πρεσβύτερος. Замјенице: *други* – ἄλλος; *који* – ὅς. Глаголи: *вјеровати* – πιστεῦω; *указивати* – παρέχω; *љубити* – στέργω; *одгајати* – παιδεύω; *просуђивати* – κρίνω; *савјетовати* – συμβουλεύω; *слушати* – ἀκούω; *смаатрати* – νομίζω. Прилози: *више* – μάλλον; *затим* – ἔπειτᾶ; *најприје* – πρῶτον; *убијек* – αἰεῖ. Везници: *и* – καί; *него* – ἢ. Речце: *не* – μή.

Μ ε τ ἄ φ ρ α σ ῖ ς : α' Ὡ ἄνθρωπε, ἀργίαν ἀμαρτημάτων πατέρᾳ νόμιζε. (Π ο ј а в е : *два акузатива*, тј. акузатив објекта са акузативом предиката, у ἀργίαν πατέρᾳ νόμιζε.) β' Ἀκούετε τῶν βουλῶν τῶν σοφρῶνων φίλων. (Π ο ј а в е : *реκција* грч. гл. ἀκούω (+gen) која се разликује од рекоције срп. гл. *слушати* (+acc).) γ' Πρῶτον μὲν κρίνε σεαυτὸν, ἔπειτᾶ δὲ τοὺς ἄλλους. δ' Μὴ πιστεύετε ἄλλοις μάλλον ἢ ὑμῖν αὐτοῖς. ε' Τῷ φίλῳ αἰεῖ συμβούλευε ὃ ἄριστον καὶ κάλλιστον νομίζεις. (Π ο ј а в е : *два акузатива*, тј. акузатив предиката са акузативом објекта, у ὃ ἄριστον καὶ κάλλιστον νομίζεις.) ς' Οἱ παῖδες αἰεῖ ἀπονεμόντων τοῖς γονεῦσι τὰς ἀξίας τιμᾶς. ζ' Οἱ νεώτεροι παιδευέσθων τῇ τῶν πρεσβυτέρων ἐμπειρίᾳ. η' Οἱ πολῖται στεργόντων τὴν πατρίδα.

ВЈЕЖБА 24. Μετάφραζε: **1.** Настојте живјети према природи! **2.** Судије, издајица домовине нека се строго кажњава! **3.** Учениче одупири се погрешкама! **4.** Вођа казује војницима: 'Борити се храбро и ослобађајте домовину!'

А н а л и з а : Именице: *вођа* – ἡγεμών; *војник* – στρατιώτης; *домовина* – πατρίς; *издајица* – προδότης; *погрешка* – ἀμαρτημᾶ; *природа* – φύσις; *судија* – δικαστής; *ученик* – μαθητής. Глаголи: *борити се* – μάχομαι; *живјети* – ζάω; *кажњавати* – ζημιόω; *казивати* – λέγω; *настојати* – πειράομαι; *одуπирати се* – ἐναντιομαι; *ослобађати* – ἐλευθερόω. Прилози: *строго* – ἰσχυρῶς; *храбро* – ἀνδρείως. Прецоци: *према* – κατὰ.

Μ ε τ ἄ φ ρ α σ ῖ ς : α' Πειράσθε ζῆν κατὰ τὴν φύσιν. β' Ὡ δικασταί, ὁ τῆς πατρίδος προδότης ἰσχυρῶς ζημιούσθε. γ' Ὡ μαθητά, τοῖς ἀμαρτήμασιν ἐναντιοῦ. δ' Ὁ ἡγεμών λέγει τοῖς στρατιώταις· Ἀνδρείως μάχεσθε καὶ τὴν πατρίδα ἐλευθεροῦσθε.